

останатъ въ камарата и рѣшатъ отъ трибуна да се борятъ, не само не ще принесът никому никаква полза, ами, напротивъ, ще окажатъ една голѣма, макаръ и косвенна услуга на правителството.

Очевидно е, какво трѣбва да направятъ малцината наши приятели, които народния гласъ, при всичко че бѣ задушенъ отъ насилията на властта, успѣ да облѣче въ депутатски мандатъ. Тѣ, по нашето скромно мнѣніе, трѣбва смѣло и рѣшително да се откажатъ отъ избора си и да не зематъ никакво участие въ прѣдстоящите законодателни работи на IX-то обикновено народно събрание. Въ едно подробно мотивирано и зрѣло обмислено колективно заявление до бѫдѫщия прѣдсѣдателъ на камарата, тѣ трѣбва да обяснятъ точно и категорично причинитѣ на тоя свой доблестенъ и патриотически отказъ и да даджатъ на правителството да разбере, че основните закони на държавата, които то тѣй безсрочно тѣпче, даватъ право на българските граждани да се борятъ съ него, не само въ оградата на народното събрание, гдѣто то може да си фабрикува мнозинства съ полицията и толумбаджийтѣ, когато и както му скимне, но и *вънътъ отъ тѣзи ограничения*, непосредствено прѣдъ лицето на българския народъ, на неговата интелигенция и на неговия князъ.

Прѣдъ своите избиратели г. г. опозиционните прѣставители много лесно ще се оправдаятъ за постъпката си, като имъ разяснятъ, че тѣ съ се откаzали отъ честта да ги прѣставляватъ въ една насилийски избрана камара, гдѣто тѣхния гласъ, колкото спроведливъ и доблестенъ и да е той, ще бѫде заглушенъ отъ въплитѣ и крѣсътиѣ на едно механически сковано правителствено мнозинство, защото такава една задача е неблагодарна и непосилна за тѣхъ, и защото подобна една борба не може да принесе никаква полза никому.

По този начинъ, опозицията, доброволно отстранена отъ законодателната дѣятельност на г. Стоиловъ прѣставители и на неговото „белгийско“ правителство, ще сиѣмъ отъ себѣ си всѣкаква отговорност за по-нататъшния вървежъ на държавните работи у насъ, ще си развърже съвършенно рѣцетъ и, заедно съ цѣлия народъ, ще може да почне нова *внѣпарламентарна борба* съ министерството, която рано, или късно ще се увѣнчае съ най-блѣскавия успехъ. Единъ свободенъ народъ, комуто полицията и органите на властта не позволяватъ да си искаше свободно гласа на изборите, а чрѣзъ фалшифициране на послѣдните си създаватъ искусствени правителствени мнозинства, нѣма други закони и лоялни срѣдства, за да накара да се чуе волята му, освѣнъ тѣй нарѣчената *внѣпарламентарна борба*, която често пти е по-ефективна и по-полезна отъ парламентарната. Митинги, конгреси, политически събрания, организация на една сила, хомогенна и патриотична опозиционна партия, безъ всѣкакви подраздѣления на „исти“, слово, печать, — ето срѣдствата за новата борба, къмъ които ние можемъ и трѣбва да прибѣгнемъ за да воюваме съ властта. Тѣзи бѣха срѣдствата, които събориха Стамболова прѣзъ 1894 год., тѣзи срѣдства събориха онъ денъ и румънското либерално министерство, при всичко, че и първия и второто, въ момента ни паданието си, имаха пълни мнозинства въ парламентитѣ си, — тѣзи ще съ, позволяватъ си да се надѣмъ, най-послѣ, срѣдствата, които единъ денъ ще съборятъ и г. Стоилова, при всичко че и той, по примѣра на своя прѣдшественикъ, има дѣлъ пълно мнозинство въ камарата.

Ще се повърнемъ пакъ . . .

Какво трѣбва да направи г. Стоиловъ?

Слѣдъ паданието на Стамболова, особено слѣдъ щастливото помирение, което са постигна, повидимо му, безъ всѣкакви прѣдварителни условия, между освободители и освободени, г. Стоиловъ, искоренителя, божемъ, на позорното управление на своя прѣдшественикъ, естественно трѣбва да почне една по-благоразумна, чисто помирителна политика. Г. Стоиловъ, който справедливо се смѣта за образованъ и интелигентенъ мѫжъ, който е живѣлъ въ странство между въспитани и цивилизовани хора, който исповѣдава фармасонското „вѣру“ на братство, равенство, свобода и правда, бѣше длѣженъ да се яви на

чело на управлението съ една добрѣ обмислена политическа программа, която да отговаря на духътъ, нравите и стремленията на българския народъ. Г. Стоиловъ, който бѣше, не само простъ свидѣтель, нѣ, въ началото поне, и фактически съучастникъ въ всичките золумдуци, които са извършили въ злочестото на отечество, за да оправдае що годѣ своите грѣхове, трѣбва да излѣзе прѣдъ българския народъ, не като врагъ на свободата и правата му, а като единъ истински реформаторъ, като единъ истински защитникъ на потъканите народни правдии; той трѣбва да обѣрше сълзите на толкова распакани семейства, членовете на които станаха жертва на падналия режимъ, да искорѣни всичките му печални наслѣдия, да иногурира една съвършено нова вътрѣшна и вънкашна политика, принципите на която, не само да уничтожатъ Стамболовщината отъ дѣло, но и да направятъ повръщанието й невъзможно. Да, за г. Стоилова, слѣдъ паданието на узурпатора, а особено слѣдъ помирението ни съ великудунската наша освободителка, се откри широко поле за патриотическа, свободолюбива и прѣдѣничава дѣятельност, и той можеше, само ако имаше желание, да направи най-голѣмътѣ добрина на единъ пътъ освободенъ отъ тирания и тероръ народъ . . .

Нѣ нека видимъ, какво направи г. Стоиловъ, въ продължение на двѣ и половина години?

Г. Стоиловъ, слѣдъ като стана президентъ-министръ и министъ на вътрѣшните работи, вмѣсто да даде прокламираната отъ високо място истинска политическа *свобода*, отпусна гема на една тѣлца новоизнанали „патриоти“ да корѣнятъ Стамболовщината по стамболовски и помисли, че това е доста. И дѣйствително, въ едно кратко време, на мнозина стамболистиkokalitѣ бидохъ добрѣ намѣстени, а г. Стоиловъ глѣдаше прѣзъ пръсти на тая недостойна комедия, която той считаше за голѣмъ патриотизъмъ и великъ подвигъ. Това едно. Друго. Той се помѣжи да опозори своите нови съюзници съединистите, които, отъ демократи и русофили, прѣобръна въ най-върли консерватори, и по този начинъ си създаде една партия, каквато не бѣ ималъ никога и не можаше да има.

Слѣдъ това дойде рѣдъ да се благодѣтелствува, покровителствува и обогатява министъръ и партизанитѣ имъ. Почна се една ера на разсипничества на народния трудъ и потъ, каквато България не е запомнювала. Г. Стоиловъ прѣдприе и направи цѣлъ рѣдъ обиколки и расходки изъ княжеството и въ странство, съ които, освѣнъ гдѣто истина брашнения чувалъ по единъ най-немилостивъ начинъ, ами и доказа, че като шефъ на една двоенлична и лицемѣрна политика той нѣма равенъ въ България. Вмѣсто да застане твърдо на една позиция и да ръководи отъ тамъ своето управление, безъ никакви подмитвания и колебания, той се зае да се мери съ Россия, когато трѣпера отъ Австрия (аудиенцията му у Имп. Фр. Иосифа) — или да провокира първата, за да угоди на послѣдната (варненската му рѣчъ).

Разсипничеството, което г. Стоиловъ възведе въ система, привлече общото внимание на народа и всѣкакъ съ недоумѣніе почна да се пита, къде ще му излѣзе края. Това бѣха тѣ първите дѣйствия на новото свободолюбиво правителство, които, както виждате, въ нищо не се отличаватъ отъ дѣйствията на падналото. Да се трѣпятъ противниците на кабинета, да се създава и поддържа партия — това сѫ работи, които на българския народъ бѣха вече дотѣгнали. И не за туй той свали Стамболова, разбира се, а за нѣщо друго, което г. Стоиловъ не щѣ, или не можа да направи. Освѣнъ това, като знаеше, че нѣма задъ себѣ си никакви искренни послѣдователи, нито убѣдени привърженици, които да го поддържатъ чистосърдечно и безкористно, г. Стоиловъ, за да се задържи на властта, употреби най-сполучливато, макаръ може — би и най-неприличното срѣдство, „подлизурството“, което го направи не само симпатиченъ и вѣренъ служителъ, нѣ го насырди още да пустне въ ходъ и своето *морално влияние*, да прави избори съ свѣщогасение.

Ето какво трѣбва да направи г. Стоиловъ. Ето какъ той оправда народното довѣрие, което на 1894 год. го бѣ въздигнало толковъ високо . . . Ето какътѣ недалѣкоглѣденъ държавенъ мѫжъ и тѣсногърдъ партізанинъ излѣзе той . . . Ние искрено съжаляваме г. Стоилова, защото го добре познаваме, защото всѣкога сме мислѣли, че той, ко-

гато иска, може да направи хубави работи, и защото съ такава искренна радост посрѣднинахме идванието му на властъ, слѣдъ покойния Стамболовъ.

Мжно ни е, че сме се лѣгали . . .

Съ голѣмо удоволствие печатаме нѣколко извлечения отъ долнето писмо, което получихме изъ Елена, отъ г. Ю. П. Теодорова, и въ което сѫ описани по единъ колкото благопристоенъ, толкова и обѣктивенъ начинъ золумлуцитѣ, ѩо еленската полиция е упражнила върху гърбоветъ на българските избиратели на 17 того, за да провали кандидатуритѣ на опозиционните прѣставители, които сѫ имали пъленъ шансъ да бѫдѫтъ избрани, вмѣсто правителствените натрапници: г. г. Т. Теодорова и П. Горбанова.

Ето писмото:

„Изборите тукъ станаха при такива насилия, произволъ и безаконие, каквито Елена никога не е виждала. . . .

Най-напрѣдъ помощника на кмета заповѣдалъ да спрѣтъ градския часовникъ. Часа стана 9 — бюрото го нѣма, стана $9 \frac{1}{2}$ — пакъ го нѣма. Само въ $9 \frac{3}{4}$ часа то ся яви въ училищното здание, гдѣто щѣха да станатъ изборите. Прѣдъ зданието стояха около 700 души златарчани, наши приятели, дошли въ Елена още отъ вечерта и изложени на дѣждъ, вѣтра и студа. Бюрото не ги пусна да гласоподаватъ съ надѣждъ, че тѣ ще измръзнатъ и ще се распилватъ, безъ да гласуватъ. Захванаха да се викатъ хора отъ други общини, които още не бѣха пристигнали, а златарчаните готови ги оставиха за най-послѣ, та дано нѣкакъ ги сандардисатъ. . . .

Като почнаха отъ послѣ да пристигатъ хора и отъ други общини: Бебрево, Константинъ, Палици, Шилковци, Капиново и т. н., и правителствените хора видѣха, че грамадното мнозинство е за опозицията и настоява да гласува, за да избере настъ — околийския начальникъ заповѣда на своите конни и пѣши стражари да разгонятъ избирателите, прѣимущественно Златарчаните, Бебревените, Шилковчаните и проч. Стражарите се впуснаха съ голи шапки да биятъ и гонятъ хората. Отъ избирателите има *по-вече отъ 200* души бити съ шапки и камшици; има и 3—4 стражари бити, единъ раненъ до ухото съ камъкъ, а другъ лѣгко порѣзанъ по ръкѣ отъ собственната си шапка, когато населението искало да му я отнеме, за да не го бие. Избирателите имѣствено отстояваха своите права и, въпрѣки стражарските шапки, пакъ се връщаха на изборното място, съ пѣль да гласоподаватъ, но бидоха и 2-й, и 3-й, и 4-й, и 5-й пътъ разгонвани и не допушчани до училищната сграда.

Въ врѣме на гонението избирателите, уринти се изпълниха безконтролно съ снощи правителствени бюлетини. По-вече отъ 300 наши бюлетини биле скъсаны прѣдъ очите на самото бюрото. Турцитѣ избиратели сѫ прѣкарвани по край урините по 3—4 пъти. Миндевскиятъ кметъ е правилъ сѫщото съ своите съселяне, като е раздавалъ бюлетини и на малолѣтните момчета. При Синджирлийската чепима^{*} бѣха поставени стражари да обискиратъ избирателите, да имъ взематъ опозиционните и да имъ раздаватъ правителствени бюлетини. . . .

Часа въ $3 \frac{1}{2}$ арестуваха Минко Радославова въ телеграфната станция, кѫде тој бѣ отишъл да се оплаче по телеграфа до централната властъ. Не му позволиха даже да депешира. Два възвода войска — пригответа по-рано при касапниците^{**} бидоха веднага повикани и единъ, цѣлъ, употребенъ да пази Минка въ затвора, а другия да сплаши избирателите. Послѣдните, дѣйствително, се разбѣгаха по всички направления изъ града, единъ по рѣката, други по рѣта, а трети почнаха да се криятъ изъ къща, кочинитѣ и даже изъ нуждниците^{***}. . . . Единъ нашъ младъ интелигентинъ приятелъ, като гледаше тѣзи сърдцеваздирателни сцени, захвана да плаче и да хълца като дѣте. . . .

Таквизи сѫ ужаситѣ по изборите въ Елена, работи, каквито никога не бѣхме виждали.

По поводъ на тѣзи безакония азъ подадохъ до Н. Ц. В. Княза двѣ депеши и една контестация до прѣдсѣдателя на бюрото^{****}.

Арестувани сѫ, освѣнъ М. Радославова, още 2-ма златарани и 5—6 души еленчани, които днес

^{*} По пътя отъ Беброво за Елена.

Ред.

^{**} На разстояние 250 крачки отъ изборното място.

Ред.

^{***} Контестацията е напечатана по-долу.

Ред.

закараха въ Търново подъ конвой, прѣводителствување отъ „народния избранникъ“ г. П. Горбанова. Ще ги пустнатъ, обаче, защото хората въ нищо не сѫ виновати. . . .

Вечеръта, при провѣрванието на изборитѣ, бирото благоволило да запишне за настъ около 800 и нѣколко гласа, а за „белгийцитѣ“ двойно по-вече, но кой се вече интересува отъ тѣзи произволни цифри и безаконно натъпкани въ урните бюллетини. . . .

Съ една дума, правителството *спечели* въ Елена, но ще има то да помни, кога ни е развалило избора. Още една такава победа и то ще биде разорено до края. . . .

Ю. П. Теодоровъ.

Ето и констатацията, за която се говори въ писмото:

До почитаемото Бюро за избирание Нар. Прѣставители въ Елена.

Заявление отъ Ю. П. Теодоровъ, жителъ отъ гр. Елена.

Г-не Прѣдсѣдателю!

Тѣй като при произвѣждане изборитѣ за Народни Прѣставители, въ градът днесъ станаха таквизи произволи, насилия и фалшификаци отъ страна на полицията, каквите гр. Елена не бѣше виждалъ никога, нито даже въ Стамболово врѣме, а именно:

I. На избирателитѣ отъ община Бебревска, Константинска и Палишка сѫ отнети на сила бюллетинитѣ при Синдикатската чешма и замѣнени съ други отъ стражаритѣ,

II. На избирателитѣ отъ община Златаришка, Палишка, Бебревска и Константинска не се даде възможност да упражнятѣ избирагелнитѣ си права, защото повече отъ 500 избиратели само отъ с. Златарица бѣха прогонени отъ стражаритѣ и недопустнати да гласоподаватъ, понеже носѣхъ бюллетини за моята кандидатура и за тая на г-на Ив. Бѣлинова, а не за правителственитѣ кандидати,

III. Избирателитѣ отъ помѣнжитѣ община би дохъ разгонени по улицитѣ и бити по най-безобразенъ начинъ отъ стражаритѣ съ голи шашки,

IV. Въ врѣме на гонението избирателитѣ отъ полицията, избирателитѣ урни би доха напълнени по най-произволенъ начинъ отъ правителственитѣ хора съ бюллетини за правителственитѣ кандидати,

и V. Арестувахъ се безъ никакви причини нѣколко отъ налитѣ избиратели отъ с. Златарица, и ги оградихъ съ войска, чрѣзъ което застрашихъ населението и го принудихъ да се отегли безъ да гласува.

То, като имате прѣдъ видъ горѣзложеното, моля да считате избора за незаконенъ и не станаль и да прѣложите гдѣто се слѣдва за кассирането му, даже ако въ резултата отъ прѣброяването се окаже, че азъ ще бѫда избранъ.

Гр. Елена 17 Ноември 1896 г.

*Съ почитание.
Ю. П. Теодоровъ*

За да разбератъ българекитѣ граждани, какъ се събиратъ данъците по настъ и каква справедливост и законност владѣе и въ този клонъ на българското държавно управление, даваме мѣсто на долнето писмо на г. Оджакова, членъ при Русенския Апелативенъ Съдъ, като оставиме безъ всѣкакви коментарии.—

*Господину Главному Бирнику при
Търновското Финансово Отдѣлениe,
Горно-Орховски Участокъ.*

*Отъ Петра Василева Оджакова
въ гр. Русе*

ЗАЯВЛЕНИЕ

На моите оплаквания и молби, отъ 1887 година до днесъ, и особено отъ 1894 и 1896 година, не се обѣрна внимание, нито ми се съобщава за резултатите на подаденитѣ ми прошения до общиските кметове въ гр. Орховица и Лѣсковецъ, до разни бирници, окрѣжни управители, околийски начальници, финансови чиновници, до министът на финансите и вѣтрѣнитѣ дѣла, до народното събрание, до министерския съвѣтъ, и най-послѣ до Н. Ц. Вицесътво Князъ Български, и на прокурорството при Русен. Апел. Съдъ — но нѣма нигдѣ оправия!!!

Заявявалъ съмъ, че по една фалшиви декларации № 676/85 г., отъ мене се събиратъ незаконни даждия, отъ 1877 година до 1895 год., за нива лозя, дворове, къщи и пр. пр. въ Лѣсковецъ и Горна Орховица, каквите не владѣя, не се ползвамъ и не ги знамъ гдѣ сѫ, защото тамъ не живѣя, не съмъ купувалъ земи, не съмъ правилъ лозя, тѣй като азъ съмъ напусналъ отечеството си още прѣзъ 1852 година и до 1880 година съмъ живѣлъ все въ странство.

Моля ви, проче, г-нъ Бирникъ, разслѣдвате въпроса и ме избавете отъ незаконните 20 годишни даждия, като проконтролирате на самото мѣсто: чий мѣста, земи, къщи и пр. сѫ минати фалшиво на мое име отъ кметството въ гр. Орховица и Лѣсковецъ. Ще трѣба да констатирате, колко дюлюма, между кои съѣди и на коя мѣстност сѫ записаните върху ми земи, ограда и лозя, отъ кого и кога сѫ записани; кой и отъ кога владѣе и се ползува съ тѣзи сѫщите имоти, давалъ ли и е той даждията имъ, като имъ отбѣлѣжите квитанциите и имена. Сѫщо да констатирате, чия собственность сѫ биле и въ чие владѣние — гемитѣ до 1885 год. отъ 1877 година, и какъ сѫ прѣминали къмъ други лица въ владѣние и ползванието имъ. И защо владѣтелитѣ имъ не сѫ ги декларирали прѣзъ 1885, 1889 и 1894 години на свое име, ако сѫ биле тѣхна собственность и владѣние, или на мое име, ако тѣ по условие ги владѣятъ?

Заявявамъ, че сестра ми Савва владѣе лозята въ Лѣсковецъ и Орховица, дворовото мѣсто срѣщу полицията въ Орховица и други земи около Лѣсковецъ, надъ маҳалата Св. Атанасия, съсъ зетя си Танаса и дъщеря си Кина Т. Бончова отъ Г. Орховица. А пъкъ другитѣ мѣста ги иматъ Христо Хаджи Димитровъ, Василь X. Димитровъ, Иванъ Фильтовъ и Василь Сѫбювъ (къщата № 303) въ гр. Лѣсковецъ.

По какво основание даждия отъ 1877 до 1885 година (вергий, теметуатъ, десятъкъ, лозя и пр.) сѫ минати върху ми, като азъ не съмъ живѣлъ въ България, въ Лѣсковецъ и Орховица, и не съмъ землѣдѣле, че да плаща десятъкъ, вергии, харачи и пр. и пр. . . ?

Това е не само въплюща неправда, но е и не-прѣстително за една благоустроена държава да събира незаконни даждия по фалшиви декларации за имоти, каквите нѣма и не владѣе лицето; защото владѣтеля плаща десятъкъ, лозя и емлякъ, а не прѣдполагаемия ступанинъ, който и да е ималъ имотъ, като го неработи три години, по закона за земитѣ, не плаща даждията му; защото имотъ му се отнима за държавата. Защо това до сега кметствата не сѫ го сторили?

И така, моля Ви, да се изслѣдватъ и поправятъ тѣзи незаконности на кметствата, да се прѣдадѣтъ на сѫдъ и накажатъ виновните, които сѫ писали върху ми земи и даждия и които владѣятъ имотите, а пъкъ имъ не плащатъ даждията, не дѣватъ декларация, а се ползватъ отъ доходитѣ.

И, понеже прѣзъ 1889 год. въ Лѣсковското общиско управление кмету Енчу Колчилкову, съмъ внесъ депозитъ 25 наполеона, за даждия по фалшивата декларация №-о 676, за всички имоти, писани върху ми за първото пятилѣтие (1885—1886 год.), то да ми се повърне депозита, слѣдъ като констатирате, че имотите азъ ги не владѣя, а други.

Сѫщо, понеже Русенското бирничество е събрало отъ мене до сега около 600 лева, за Лѣсковски и Орховски незаконни даждия, то увѣдомете го да ми повърне незаконно събраните даждия и да вдигне секвестра отъ заплатата ми по службата ми въ Русен. Апелат. Съдъ.

Това че ще го извѣршите, уповавамъ ся на велика и похвална службена ваша дѣятелност, спорѣдъ новия правилникъ за събирание даждия, публикуванъ въ Дѣрж. Вѣс., № 235, отъ Ноември 1896 год.

При това давамъ свѣдѣния, че Орховско-Кметство взима отъ меня емлякъ за дворовото мѣсто срѣщу полицията (1200 л. оцѣнено), когато това мѣсто, като бѣше на зетя ми Стоянъ Николовъ, община го присвоила и продала на Г. Цвика, който го и обградилъ и го владѣе съ крѣпостни актове!

И това, азъ юристъ, адвокатъ, прокуроръ и сѫдия неможахъ да поправя въ теченпе на 20 годишна борба съ Кметове и Министерства, а нека му мислятъ бѣднитѣ, неграмотнитѣ, вдовицитѣ и сирачетата въ Лѣсковецъ и Орховица, какво имъ е

благоденствието въ свободна България, гдѣто въ течение на 20 години общините ги онеправдаватъ безъщадно, безъ да ги удовлетворяватъ!

Русе, 8 Ноември 1896 г.

Съ почитание:
П. В. Оджаковъ.

ВЪНКАШНА ХРОНИКА.

*Русия на Вѣстокъ *)*

Прѣстътъ на Русия започна да личи въ работите на Вѣстокъ. В. „Новое Время“ е напечаталъ въ по-следне врѣме една доста впечатителна статия, която прѣписватъ да е излѣзла изъ подъ перото на нѣкой високо поставен чиновникъ отъ министерството на външните дѣла въ Санкторесбургъ.

Което най-много бие на очи, въ тѣзи статии, е указанietо, какво положение трѣба да заеме Русската политика въ работите на Истокъ. И безъ много забикачки, слѣдъ като отхвърля всѣка идея за една европейска конференция, която да урѣди турския въпросъ, съчинителътъ на статията казва:

„Вѣсточната проблема е въ сѫщностъ руски въпросъ и даже въпросъ за Дарданелитѣ, който е единъ отъ нейните начални, има характеръ да бѫде единъ чисто вътрѣшни руски въпросъ. Въ него по никакво право не трѣбва да се намѣсватъ другитѣ европейски сили. За неговото разрѣщение само двѣ правителства сѫ занинтересувани: Русия и Турция. Да се извадятъ тѣзи въпроси прѣдъ една европейска конференция, че рече фатално да се изложватъ на нови разногласия, въ крайъ на които се прѣвѣджа расчленяванието на Турция, която днесъ се чувствува за безсилна да гарантира безопасностъ и държаве рѣдъ въ своите владѣнія, за което ти ще трѣбва да бѫде принудена отъ самитъ сили. Едничкото срѣдство за турнине край на това положение ще бѫде, казва писачътъ, да се остави на Русия грижата, да подаде помощъ на Турция, но приятелски, безкористно. Само ти ще може, дѣйствително, да гарантира цѣлостта на Турската империя и не ще я бѫде ени, отъ европейския концертъ. При всичко че конвенцията за Кипръ, мѣжду Англия и Турция, бѣше едно отрицане за този концертъ, но тя, конвенцията, пакъ биде одобрена отъ силите. Защо да не бѫде и една конвенция мѣжду Русия и Турция одобрена отъ тѣхъ!“

„Отъ двѣ години насамъ, Русия е била търгълена и безучастна зрителка на кървавите мятежи, които се извършиха на близо при нейните граници; тя се надѣваше, че ще стане едно споразумение мѣжду силите, но напразно очаквала това^{това}, колкото събитията се развъртаха, тя трѣбаше да се убѣди, че липсата на споразумение благоприятстваше за разпростирането на кървавите беспорядки въ Армения.

„Една европейска намѣса въ Турция е немисима, безъ да се съзира въ нея една ужасна война, на която размѣрите избѣгватъ отъ всѣка прѣвидливостъ. По който начинъ и да си прѣставимъ положението, ний не виждаме друго разрѣщение, освѣнъ онова, което би се постигнало отъ едно непосредствено споразумение мѣжду Царя и Султана, и двамата свободни отъ всѣко задължение. Най-послѣ, трѣбва да се знае, че сега Русия е господарка върху положението на Истокъ и че никой не е въ състояние да прѣдприеме нѣщо, безъ нея, или противъ нея.“

„При такива условия, най-добре ще бѫде да се остави Русия сама да дѣйствува прѣдъ Султана за добиване едно распорѣждане, съ силата на което прѣкърти неинъ надзоръ да опрѣдѣли съ точностъ по нататъшните условия за сѫществуванието на турската държава.“

Такива сѫдѣйтѣ, изложени въ статията на в. „Новое Время“, за които потвърдяватъ, че сѫ идеи на г. Нелкова, рускиятъ въ Цариградъ посланикъ. Но чито идеи и да сѫ тѣ, ний вѣрваме, че ектьтъ имъ ще стигне на далъко и ще произведе голѣмъ смущъ въ европейската дипломация, а особено въ Лондонъ, гдѣто се привикнали да се стрѣскватъ отъ най-малкия шумъ, които би се произвѣлъ на Нева.

Спорѣдъ както сѫ видѣли читателитѣ, въ уводната статия на днешния ии брой, въ Букурешъ има министърска криза. Либералната кабинетъ на г. Д. Стурдза, макаръ и да располага съ едно подавляюще мнозинство въ румънския парламентъ, не е можалъ да издѣлъ натиска на възмутеното срѣщъ него и политиката му обществено мнѣніе и е подалъ завчера отставката си. Паданието на румънското министерство се дѣлжи, главно, на външната политика на консерваторитѣ, съ г. Л. Катаржи на чело, и либералитѣ-диссиденти, отъ фракцията на г. Н. Флева, отъ една година на съмъ, и която борба неочеквано — скоро се увѣнча съ блѣстящъ успѣхъ. Такава именно борба рекомандуваме и ние на свойте приятели и се надѣвамъ, че ще бѫдемъ послушани.

До момента, когато пишемъ тѣзи рѣдове, не ни е още познато, кой ще замѣсти г. Стурдза.

*) Не вѣрваме, че и сега вѣтърничавите редактори на в. „Миръ“ ще търсятъ по картата Русия на Вѣстокъ, както търсятъ Италия въ Африка.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА.

Свободата на изборите на 17-и того, както се вижда, е била толкова пълна, че даже „Neue Freie Presse“ и „Pesther Lloyd“, два от най-добрите расположения към българското правителство европейски вестници, иронизират и се подиграват със г. Стоилова и със неговата полиция, която тъй блъскаво се отличи възмението си да слуша и испълнява и най-противозаконитите заповеди на началството. Остава сега да признае същото и в. „la Bulgarie“, за да бъде хармонията просто умилителна. . . .

Българското правителство е испроводило до европейските вестници, че посредството на посещението и скъпо плащане от нашата хазна „Балканска Агенция“, една телеграмма, въткоято се казва, че г. Стоиловъ е билъ за- сипанъ със благодарности от всички краища на България, за че то е далъ пълна и неограничена свобода на българските граждани да упражняват своето избирателно право на 17 Ноември. Вът телеграммата е казано още, какво и опозицията била благодарна на правителството за свободата, която е била дадена и на нейните приятели да гласуват. Свѣдѣнната, които ние публикувахме по изборите минала пътъ, а особено, писмото на г. Ю. П. Теодорова от Елена, което печатаме днѣсь, както виждатъ читателите, напълно (?) подтвърждаватъ точността (!) на извѣстията, съ които г. Стоиловата телеграфна агенция храни европейската публика. . . .

Телеграфиратъ ни отъ Елена, че арестуваните на 17-и того тамошни избиратели (глѣд. писмото ни отъ Елена) били вече освободени. Вът селата Златарица и Бебрево, жителите на които съх най-много пострадали отъ зодума на властта, днѣсь ставатъ митинги, на които избирателите ще зематъ резолюции да се оплакатъ за прѣтигните отъ тѣхъ насилия до Н. Ц. В. Княза и до бѫдящата камара.

Пишатъ ни отъ Варна, че правителствените кандидати вът този градъ съх били избрани съ 3761 гласъ, което избиратели, по-най великолудната съмѣтка, не е имало повече отъ 1500 души.

Чудеса! . . .

Г. П. Пешевъ, бившият министъ на правосъдието, проваленъ на послѣдните избори вът Севлиево, вслѣдствие насилията на полицията и интригите на нѣкой си ренегатъ бѣглицъ, г. Бобевъ, е издалъ едно горѣщо възвание къмъ своите избиратели, което се свършило съ слѣдните корави думи по адреса на правителството:

„За сега нека всички ние отъ дѣлбочината на душата си прокълнемъ туй жестоко насилие, което се извърши вчера надъ насъ и да искачимъ прѣзървните си къмъ насилиниците, тѣхните вдъхновители, ръководители, избраници и мекерета“. . . .

Жестоко, но напълно заслужено нападение на властта. . . .

Пишатъ ни отъ Елена, че най-главният правителственъ агитаторъ, и най-голѣмия полицейски „дѣвъцъ“ по изборите на 17 Ноември, е билъ тамъ г. Петко Ив. Теодоровъ, братъ на г. министъ на правосъдието. Ние не щемъ да испитваме тукъ, какво би направило правителството съ всѣи други чиновници, който би си позволилъ поне да каже ищо вът полза на опозицията, но имаме право, мислимъ, да попитаме когото тѣрѣба, какво търси г. П. Теодоровъ вът Елена, когато той занимава една сиекурна длѣжност, за която брашнения чувалъ му плаща по 6000 лева на годината, но съдѣлището на която е вът Русия? . . .

ИЗЪ ВѢСТИЦИТЕ И СПИСАНИЯТА

Вът днешния брой на вѣстника ни, читателите ще намѣрятъ едно писмо отъ Елена, вът което г. Ю. П. Теодоровъ описва по единъ най-безпристрастенъ и спокоенъ начинъ възмутителните безобразия и насилия, що полицията е направила върху еленските избиратели, само и само да опровергае кандидатурите на г. г. Теодорова и Бѣлинкова.

За да видятъ читателите, какъ, при всичко това, правителствените вѣстници безъ срамъ и съвѣсть все пакъ въспѣватъ нѣкаква свобода на изборите, и за да се убѣди свѣта, каква цѣна иматъ онѣзи телеграмми, които „Миръ“ печати, за да докаже, че полицейската избирателна комедия, извършена на 17-и того, е била „мирна“, „тиха“ и „свободна“—ние привѣждаме тукъ, за любопитство, телеграммата, която по сѫщия случай е проводила вът София до голѣмите и до официалните вѣстници, еленски градски кметъ. Прѣдоставяме на публиката сама да се проиннесе. Ето телеграммата:

Елена, 18 Ноември 1896 г.

София. Клуба Народната Партия, копие в. „Миръ“, „Прогреѣсъ“.

Вчера се произведе избора за народните прѣдставители при пълна рѣдъ и тишина. Гласуваха всички явивши се избиратели отъ града и цѣлата околия. Една тъла отъ 200 души златарци, наскакани отъ Софийския жител Минко Радославовъ, нарочно пристигналъ тукъ за избора, се опита, слѣдъ като гласува, да завземе избра-

телното място, но биде установена отъ властта. Никой отъ избирателите не е билъ. Бюрото спокойно работи и привѣрши прѣброяването бюлетините. Резултата се оказа вът пълна полза, избрани съх подавляюще большинство: Теодоръ Теодоровъ, Министъ на Правосъдието съ 2535 гласа и Петко Горбановъ, Софийският и. кметъ съ 2531 гласа. Еленски гр. кметъ: Садаковъ.

В. „Миръ“, вът единъ отъ послѣдните си броеве обнародва едно писмо на Д-ра К. Помяновъ, което, по своето рабо- лъпно съдържание и по прозрачната цѣль, която е гонила автора му, като го е писалъ, е една ярка, но твърдъ пла- чевна илюстрация на българските политически иправи, които до по-долне дередже на да ли се дохождатъ иѣ- кога по-напрѣдъ. Г. Помяновъ, едноврѣменъ върхъ Цан- ковиетъ, бившият Стамболовъ министъ на правосъдието, постъ 18 Май 1894 г. пакъ привърженикъ на г. Д. Цан- кова, всѣкога чистокръвъ и искренъ русофилъ, — не се стѣснява да обяви публично, че одобрява напълно вѣнината (коя именно—руска или австро-филската?) и вѣт- рѣната (съвѣтогасителната ли, или разсипническата?) по- литика на г. Стоилова. „Азъ имамъ добѣлѣтъ — пише г. Помяновъ — да съобщи туй не само нему (Стоилову), но и публично да го даява. Само единъ пристрастенъ (?) злобентъ(!) и вироглавъ(?) българинъ може да не удобрява тая политика, която се увѣнча(?) съ такива успѣхи и отъ която ползата за страната е тѣй очевидна(?)“. . .

Единъ отъ нашите сътрудници, който е ималъ случа- чай да се срѣщне съ г. Помяновъ вът Виена мнѣлътъ, ни увѣръва, че тогава мнѣнната на почетния докторъ по Политиките (външка и вѣтъната) на г. Стоилова съх биле диаметрално противоположни на сегаш- ните, по това съх дребни работи, особено за настъ бъл- гаринъ, който тѣй легко мѣняваме боятъ си. Интересното, а заедно съ това и плачевното вът случая е, че единъ човѣкъ сътъ умственния и нравственъ рѣстъ на г. Помяновъ се е прѣбърналъ вът два мѣсца отъ Цанковиетъ на Стоиловиетъ, ами че това магическо прѣбръщене е ста- нало за да попадне и новия г. Стоиловъ партизанинъ вът камарата, съ поддръжката на полицията, разбира се.

„Азъ — какъ г. Помяновъ — съмъ явилъ г. Сто- илову, че съмъ рѣшенъ да си туря кандидатурата за народенъ прѣдставител и нищо повече. . . .“

Дѣйствително нищо повече отъ това не може да се каже! . . .

Печални работи. . .

Вът новия „случаенъ отдѣлъ“ на сѫщия вѣстникъ срѣщаме слѣдните три „извѣстия“, които, сигурно, по по-грѣшка съх памѣрили място вът колоните на официозния ни събрать.

I. „Редакторъ, който списва единъ отъ правителствените вѣстници и получава за той си патриотически трудъ хилядо лева мѣсечно, е съгласенъ да заеме сѫщата длѣжност вът единъ отъ опозиционните вѣстници, ако му се врѣже айлжъ по хилядо и петъ лева.“

За споразумѣніе — вът Клуба на „Народната“, вът София.“

II. „Вът Кафенето

Единъ господинъ чете в. „Миръ“

— Какво четете? Пита съсѣда му.

— Всѣкакви новини, писани отъ „мирни“ редактори съ „немирни“ . . . глави. . .

III. „Д. Е. П. — народия избраникъ отъ Брѣзово, като благодари на полицията, за че то е благоволила да го избере за депутатинъ вът IX обикновенно народно събрание, съ съжаление е длѣженъ да се откаже отъ този по-честенъ мандатъ, понеже иска да бѫде облеченъ съ прѣдставителски пълномощия, не съ помошта на властта, а по непосредствено и свободно исказаната воля на Брѣзовския народъ.“

Напослѣдъкъ, не се минава брой, че то е правителствената „фабрика за каль“ — велеуважаемия органъ на г. Д. К. Попова — да не закача и да не гади на нашия вѣстникъ, за че то не се стѣсняваме да исказваме нѣкои горчиви истини, но адреса на неговите патрони, които тѣй щедро възнаграждаватъ услугите на своите купени писачи. Вът брой 317 на тъзи „фабрика“ не съх оставени на нокъ даже нашите „изящни форми и мисли“. Ние разбираме, че дори и книгата, на която печатаме „Законностъ“, смущава правителствените драскачи, но съже- ляваме, че не можемъ да имъ помогнемъ, макаръ, че сме имъ толкова стари и испитани приятели. . . .

Стана, обаче, разговоръ за изящностъ на мисли и форми, та рѣкохме да привѣдемъ тукъ нѣколько такива работи отъ послѣдния брой на „Миръ“, за да видятъ читателите какъ ищо е изящностъ, каква „птица“ е мисълъ и какъвъ звѣръ е форма. Инѣкъ гдѣ да видятъ тѣхъ такива „чудесии“ вът нашата скроменъ и сиромаши вѣстникъ! Четете, молимъ ви се:

„Вът тая минута, вѣстникарското перо е слабо за да прѣстави добѣлѣтната и високопохвална постъпка, която българският народъ(?) извърши на 17 того съ исказването на своята воля вът полза на ония си синове, които отвориха за България нова и знаменита ера(!)“

Вът тоя моментъ, когато сме така трогнати и умилени(!) отъ благоразумието и здравия разумъ на българската интелигенция, ние не намираме думи, съ които да исказимъ поне една част отъ дѣлбоката признателностъ на Народната Партия за извѣрѣдно голѣмото довѣрие, което и биде исказано. Вът тоя общъ вѣсторгъ, който обзима цѣлния народъ, прѣдъ това пълно вѣтърѣствуване на гласа на

правдата и закоността, ние, като поета, можемъ да кажемъ само думите: Благодаримъ, хиляди пѫти благодаримъ! И тия думи сега обзиматъ всичката ни душа, всичкото ни сѫществуване“ . . .

Ей това е то форма, мисълъ и изящество! И има още български вѣстници, които не признаватъ литературните и публицистически достоинства на в. „Миръ“, които оспоряватъ политически и държавнически способности на г. Д. К. Попова! Долу подобни вѣстници! Да живѣ „народната“! . . .

Малко, положително малко плаща г. Стоиловъ на г. Попова за . . . каранието на една „фабрика“. . . . на била тя и за „каль“.

За това сърдцераздирателно умиление, молимъ ви се, за такова мило изящество, за такава прѣкрасна форма, за такива чудесни мисли,—и само по 1000 лева на мѣсецъ, това е артѣкъ най-неблагоразумната и най-неразбраната икономия. . . .

Вът една уводна статия, посвѣтена на неотдавна отпразнуването вът Россия стогодишнъ юбилей отъ смъртта на великата руска царица Екатерина II, — в. „Свобода“, между другото, исказва и слѣдните дѣлѣ—три справедливи мисли, които ние не твърдъ сме привикнали да виждаме вът колоните на г. Д. Грекова органъ, но които, вът всѣкъ случай, правятъ честь на безпристрастното на тѣхния авторъ:

„И дѣлѣтъ тѣзи войни (рѣчъ отива за руско-турските войни, които се свършиха съ К. Кайнарджишкия и Яш-ския мирове, вът 1774 и 1792 г.), съ отъ голѣмо значение за нашата нова история, както по цѣльта, която го-няха, така и по движението, което произвѣдоха между българското население. До Кайнарджишкия договоръ българите считаха турците за необходими и се бѣха почти помирili съ своето положение на турски раи. Агентътъ, които попълнаше изъ нашите земи вът надвеченерието на войната, за да пригответъ християнското население да помогне на руската войска; обѣщанията, които царицата правише вът вѣзванието си къмъ това население, които вѣзвания се разнасяха на всѣкаждъ отъ агентътъ, хвърлиха иска-ра отъ иѣдѣжда у българите, че могатъ единъ денъ да се избавятъ отъ турското владичество.“

Писмо до редакцията

Уважаемий г. редакторе,

Молимъ дайте място на слѣдното ни заявление вът единъ отъ най-блizките броеве на почитаемия Ви вѣстникъ:

На 21 того, се помина вът русенската държавна болница едно бѣдно момиче — еврейче, сирота, безъ майка и безъ баща, по име Фани Розенталь. Увѣдоменъ за тѣзи присърбона случка, единъ отъ нейните роднини, не по-богатъ отъ покойната, се обрѣща за помошъ къмъ мѣстното еврейско благотворително дружество, на чело на което стоятъ: г. Йозефъ Шехтеръ, русенския хахаминъ, и г. г. Конъ, Розенбергъ и Вайзеръ, и което располага съ сумми, събрани отъ тухашните наши съграждани, специално съ цѣль да се помогне на бѣдни евреи и да се погрѣбватъ онѣзи отъ тѣхъ, които умиратъ вът бѣдно сѫстояние. Дружеството се отказва да испълни просбата на роднината на покойната и, за да по-граби бѣдното момиче, поиска 50 лева. Нѣкои отъ русенските евреи, за да изѣгнатъ задържанието на погрѣбението, събиратъ помежду си 24 лева и ги даватъ на дружеството, като го молятъ да допълни то остатъка, за да се извърши религиозния обрѣдъ надъ тѣлото на покойната, но и тѣ срѣщатъ сѫщия отказъ. Тогава роднината на покойната се обрѣща за съдѣстие къмъ мѣстните власти и едвамъ съ тѣхната помошъ сполучва да накара еврейското благотворително дружество да си испълни длѣжността, и то слѣдъ като злочестата покойница лѣжала вът болницата мъртва цѣли 5 дена.

Обрѣщаме вниманието на нашите русенски съ-народници върху това въплюще жестокосърдие на благотворителното дружество и ги молимъ да вз